

Europeiska centrumet för kontroll
av narkotika och narkotikamissbruk

ESPAD

Sammanfattning

ESPAD-rapporten 2011

Droganvändning bland skolelever i 36 europeiska länder

Rättsligt meddelande

Denna publikation från Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (ECNN) är upphovsrättsligt skyddad. ECNN tar inget ansvar för eventuella konsekvenser av hur uppgifterna i dokumentet används. Innehållet återspeglar inte nödvändigtvis den officiella ståndpunkten hos ECNN:s partner, EU:s medlemsstater eller Europeiska unionens övriga institutioner och organ.

En stor mängd övrig information om Europeiska unionen finns tillgänglig på internet via Europaservern (<http://europa.eu>).

Europa direkt är en tjänst som hjälper dig att få svar på dina frågor om Europeiska unionen.

Avgiftsfritt telefonnummer (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Vissa mobiltelefonoperatörer ger inte tillgång till 00800-nummer eller avgiftsbelägger dem.

Denna sammanfattning finns på bulgariska, spanska, tjeckiska, danska, tyska, estniska, grekiska, engelska, franska, italienska, lettiska, litauiska, ungerska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, finska, svenska, kroatiska och norska. Samtliga översättningar har utförts av Översättningscentrum för Europeiska unionens organ. Kataloguppgifter finns i slutet av publikationen.

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2012

ISBN: 978-92-9168-528-8

doi: 10.2810/60588

© Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk, 2012

Återgivning medges under förutsättning att källan anges.

Europeiska centrumet för kontroll
av narkotika och narkotikamissbruk

Cais do Sodré, 1249-289 Lissabon, Portugal
Tel. +351 211 21 02 00 • info@emcdda.europa.eu
www.emcdda.europa.eu

Innehållsförteckning

Förord	4
Sammanfattning	5
Metod och uppgifternas kvalitet	5
Cigaretter	6
Alkohol	6
Narkotika	9
Övriga droger	10
Slutkommentarer	11
Nyckelvariabler om droganvändning	14

Författare:

Björn Hibell, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN), Stockholm.

Ulf Guttormsson, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN), Stockholm.

Salme Ahlström, enheten för alkohol och narkotika vid Institutet för hälsa och välfärd (THL), Helsingfors, Finland. Olga Balakireva, institutet för ekonomi och prognoser vid NASU, Kiev, Ukraina.

Thoroddur Bjarnason, samhällsvetenskapliga fakulteten vid universitetet i Akureyri, Island.

Anna Kokkevi, akademiska forskningsinstitutet för psykisk hälsa, Aten, Grekland.

Ludwig Kraus, institutet för terapiforskning (IFT), München, Tyskland, och Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning (SoRAD) vid Stockholms universitet.

Bibliografiska uppgifter om hela rapporten:

Hibell, B., Guttormsson, U., Ahlström, S., Balakireva, O., Bjarnason, T., Kokkevi, A. och Kraus, L. (2012), ESPAD-rapporten 2011. Droganvändningen bland elever i 36 europeiska länder. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN), Stockholm, Sverige.

Uppgifter om hur du kan få hela rapporten finns på <http://www.espad.org>

Förord

Vi gläder oss åt att kunna presentera de viktigaste resultaten från 2011 års europeiska skolundersökning som gjorts av ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs). ESPAD är ett nätverk för samarbete mellan oberoende forskningsteam i över 40 europeiska länder och världens största nationsövergripande forskningsprojekt om droganvändning bland ungdomar. Denna utförliga sammanfattning omfattar ESPAD-rapportens summering samt nio extra diagram och en extra tabell. Sammanfattningen är tillgänglig elektroniskt på 23 språk och i tryckt form på fyra språk för att garantera en omfattande spridning av resultaten i hela Europa. Den är avsedd att vara ett komplement till den fullständiga rapporten på engelska.

Denna flerspråkiga sammanfattning är resultatet av det allt intensivare samarbetet mellan ECNN och ESPAD. Vår gemensamma målsättning är att bredda tillgången till den information och de expertkunskaper om skolelevers användning av alkohol och andra droger som samlats in inom ramen för ESPAD-projektet, förbättra skolundersökningarnas tillgänglighet, kvalitet och jämförbarhet samt nå så goda insikter som möjligt genom att analysera de uppgifter som finns på området.

ECNN:s uppdrag är att samla in, analysera och sprida faktisk, objektiv, pålitlig och jämförbar information om drogsituationen i Europa. Samarbetet med europeiska och internationella organisationer på drogområdet är centralt för ECNN:s arbete som ett sätt att öka förståelsen för det globala drogfenomenet.

Uppgifterna från ESPAD har blivit ett allt viktigare inslag i ECNN:s rapportering. Informationen är värdefull för att skapa en europeisk bild av unga människor. ESPAD-projektet erbjuder en gemensam strategi för att samla in information om droganvändningen bland 15- till 16-åriga skolelever i Europa och gör det möjligt att analysera trender över tid. Detta är den andra flerspråkiga sammanfattningen med stöd av ECNN. Centret har också gett finansiellt stöd för att samla in skoluppgifter inom ramen för ESPAD i sex länder på Balkan genom instrumentet för föranslutningsstöd (IPA).

Vi vill ta tillfället i akt att tacka alla de statliga och icke-statliga organ i ESPAD-länderna som har bidragit till finansiering, datainsamling, analys och spridning i samband med detta viktiga arbete. Arbetet inom ESPAD-projektet skulle ha varit omöjligt utan det generösa stödet från det svenska Socialdepartementet.

Wolfgang Götz, ECNN:s direktör

Björn Hibell, ESPAD-samordnare

Sammanfattning

Huvudsyftet med den europeiska undersökningen av alkohol- och droganvändning bland skolelever (ESPAD, European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) är att samla in jämförbara uppgifter om 15- och 16-åriga europeiska skolelevers droganvändning för att belysa trender inom och mellan olika länder. Hittills har fem undersökningar genomförts inom ramen för projektet. Den första undersökningen genomfördes i 26 olika länder 1995, medan datainsamlingen 2011 genomfördes i 37 olika länder. Resultaten för 2011 är emellertid tillgängliga enbart för 36 länder, eftersom Isle of Man visserligen samlade in uppgifter men dessvärre inte hade möjlighet att leverera några resultat.

I den här sammanfattningen redovisas resultaten från 2011 års undersökning i ESPAD-länderna samt resultat som gäller de långsiktiga trenderna. I ett inledande avsnitt ges en kort översikt över metodiken.

Oberoende forskningsteam i de deltagande länderna utgör grunden för samarbetsprojektet. Över 100 000 elever deltog i ESPAD-projektets datainsamling i följande länder: Albanien, Belgien (Flandern), Bosnien och Hercegovina (Republika Srpska), Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Färöarna, Grekland, Irland, Island, Isle of Man, Italien, Kroatien, Lettland, Liechtenstein, Litauen, Malta, Moldavien, Monaco, Montenegro, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Ryssland (Moskva), Serbien, Slovakien, Slovenien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland (fem delstater), Ukraina och Ungern.

Liksom USA är Spanien inte ett ESPAD-land. Som en följd av ett nära samarbete med ESPAD sedan 1995 är emellertid jämförbara resultat från den nationella spanska skolungdomsundersökningen om droger tillgängliga i 2011 års ESPAD-rapport.

Metod och uppgifternas kvalitet

För att uppgifterna ska bli så jämförbara som möjligt genomförs undersökningarna med gemensamma enkäter och enligt en standardiserad metodik. Uppgifterna samlas i huvudsak in under

våren. Målgruppen 2011 var elever födda 1995 med en medelålder på 15,8 år vid tidpunkten för datainsamlingen.

Uppgifterna samlas in via gruppadministrerade frågeformulär. Eleverna besvarar formulären anonymt i klassrummet med lärare eller forskningsassistenter som undersökningsledare. Urvalet av klasser 2011 var nationellt representativt, utom i fem fall: i Belgien genomfördes undersökningen enbart i den nederländskspråkiga delen (Flandern), i Bosnien och Hercegovina omfattade den enbart Republika Srpska, i Cypern begränsades undersökningen till de regeringskontrollerade delarna, i Tyskland deltog enbart fem av de sexton delstaterna (Bundesländer) och datainsamlingen i Ryssland begränsades till Moskva.

Innehållet i föreliggande internationella rapport bygger på standardiserade länderrapporter och datauppgifter som levererats till ESPADs samordnare och databankansvariga. Ett fåtal länder har upplevt smärre metodproblem, men inte av en sådan omfattning att de allvarligt hotar resultatens jämförbarhet. Den allmänna validiteten bedöms vara hög för de flesta länderna, även om man bör observera att den nationella kulturella kontext i vilken eleverna har besvarat frågorna i hög grad har varierat. Som en försiktighetsåtgärd i samband med lågt skoldeltagande anses jämförbarheten för uppgifterna från Storbritannien vara begränsad.

De nationella urvalen låg ofta i närheten av eller över det antal klasser som skulle göra det möjligt att nå det rekommenderade antalet på 2 400 deltagande elever. Undantag från detta utgör de minsta länderna, där antalet var mindre trots att samtliga relevanta elever deltog.

Små skillnader i punktskattning mellan länderna över tid bör tolkas med försiktighet. Förändringar inom länderna mellan 2007 och 2011 har undersökts med avseende på statistiskt signifikanta skillnader, medan förändringar under 4 procentenheter i tidigare datainsamlingar inte har betraktats som verkliga förändringar. Skillnader för 2011 mellan pojkar och flickor har

också undersökts med avseende på statistiskt signifikanta skillnader på ländernivå.

Resultat från 2011 för åtta nyckelvariabler presenteras i en sammanfattande tabell nedan, där signifikanta minskningar jämfört med 2007 markerats med grönt och motsvarande ökningarna med rött.

Cigaretter

Ett mindre antal frågor som gällde cigarettrökning ställdes i början av frågeformuläret. Enligt undersökningen 2011 rapporterade i genomsnitt 54 procent av eleverna i de deltagande länderna att de hade rökt cigaretter minst en gång och 28 procent att de hade rökt cigaretter under de senaste 30 dagarna. Två procent av samtliga elever hade rökt minst ett paket cigaretter om dagen under de senaste 30 dagarna.

Rangordningen av länder när det gäller användning någon gång i livet respektive relativ aktuell användning (de senaste 30 dagarna) är mer eller mindre densamma. Länder med stor cigaretthanvändning under de senaste 30 dagarna var Bulgarien, Kroatien, Tjeckien, Frankrike, Lettland, Monaco och Slovakien (cirka 40 procent) och länderna med liten användning var Albanien, Island, Montenegro och Norge (cirka 12 procent). Det går inte att se något tydligt geografiskt mönster.

I länderna där fler elever röker är också sannolikheten högre för att eleverna rapporterat att det är lätt att få tag i cigaretter. Tidig rökdebut (13 års ålder eller tidigare) sammanhänger för materialet som helhet med en hög nivå på användningen under de senaste 30 dagarna. I genomsnitt uppgav 7 procent av eleverna att de hade rökt cigaretter dagligen sedan 13 års ålder eller tidigare.

I materialet som helhet var könsskillnaderna för 2011 försumbara för rökning under de senaste 30 dagarna, medan en mindre skillnad, med fler pojkar som röker, konstaterades 1995 och 1999. De enskilda länderna uppvisade emellertid stora skillnader även under 2011. Det fanns stora skillnader mellan pojkar och flickor i elva länder, med högre siffror för pojkar i sex länder och för flickor i fem. Siffrorna för pojkar låg till exempel 16 procentenheter över dem för flickor i Albanien, Cypern och Moldavien, medan siffrorna för flickor i stället låg 15 procentenheter över dem för pojkar i Bulgarien och Monaco.

I de länder där det finns uppgifter från alla fem undersökningarna kan man konstatera en nedgång på 7 procentenheter för cigaretthanvändningen under de senaste 30 dagarna mellan 1999 och 2007, men situationen var oförändrad under 2011 jämfört med 2007.

Mellan de båda senaste undersökningarna ökade andelen elever som hade rökt under de senaste 30 dagarna signifikant i sju länder och minskade i fem. Några av ökningarna var ganska dramatiska, till exempel 13 procentenheter i Monaco och 10 i Portugal. Jämfört med 1995 är Island, Irland och Norge de länder som har de största minskningarna (20 procentenheter eller mer från start). Inget land uppvisar en kontinuerlig ökning under samtliga fem undersökningar.

Alkohol

I samtliga ESPAD-länder utom Island har minst 70 procent av eleverna druckit alkohol minst en gång i livet. Genomsnittet för undersökningen 2011 var 87 procent. Motsvarande genomsnittssiffror för alkoholanvändningen under de senaste tolv månaderna och de senaste 30 dagarna är 79 procent respektive 57 procent. För samtliga tre perioder förekom det små minskningar från 2003 till 2007 och till 2011. Dessa genomsnittssiffror bygger naturligtvis på mycket olika siffror för de enskilda länderna. Alkoholanvändning under de senaste 30 dagarna rapporterades till exempel av över 75 procent av eleverna i Tjeckien och Danmark, men endast av 17 procent i Island och 32 procent i Albanien. Det finns inget tydligt geografiskt mönster, men länderna med relativt låga siffror återfinns huvudsakligen i de nordiska länderna och länderna på Balkan.

De nationella genomsnittssiffrorna för livstidsprevalens, prevalens under de senaste tolv månaderna och de senaste 30 dagarna är ungefär desamma för pojkar och flickor, men när det finns skillnader är prevalensen nästan alltid högre bland pojkar. Ett exempel: i 15 länder är det signifikant fler pojkar än flickor som har druckit under de senaste 30 dagarna, medan flickorna är i majoritet enbart i tre länder (Island, Lettland och Sverige). När det dessutom gäller ett mer frekvent drickande inom var och en av tidsperioderna är andelen i regel högre bland pojkar.

Bland de elever som rapporterade vilka mängder av olika drycker som de konsumerade under den

senaste dagen de drack alkohol skilde sig den beräknade genomsnittliga konsumtionen mellan könen. Pojkarna drack en tredjedel mer än flickorna (genomsnittet för 2011 var 5,8 jämfört med 4,3 centiliter 100-procentig alkohol). Det finns en signifikant skillnad i denna riktning i nästan samtliga länder. I ett par länder (Island och Sverige) var emellertid de genomsnittliga kvantiteterna ungefär desamma bland flickor och pojkar. I en stor majoritet av länderna är öl den dominerande drycken bland pojkar. Sprit är den mest frekventa drycken bland flickor i lite drygt hälften av länderna. I genomsnitt svarar dessa båda drycker för cirka 70 procent av elevernas totala konsumtion.

Det finns tydliga skillnader mellan olika länder. Danska elever drack i genomsnitt mer än tre gånger så mycket som eleverna i Albanien, Moldavien, Montenegro och Rumänien den senaste dagen de drack alkohol. Stora mängder hittar man i huvudsak bland elever i de nordiska länderna och i Storbritannien, medan länderna med mindre kvantiteter oftare återfinns i sydöstra Europa. De genomsnittliga mängder som konsumerades den senaste dagen med alkoholförtäring var ungefär desamma 2011 som 2007. På nationell nivå ökade de emellertid signifikant under 2011 i tio länder och gick ned endast i fyra länder.

På landsnivå finns det ingen (statistisk) korrelation mellan andelen elever som hade druckit alkohol under de senaste 30 dagarna och de mängder som konsumerades under den senaste dagen med alkoholförtäring. Det betyder att länder kan ha både höga och låga genomsnittliga konsumtionsnivåer räknat i volym, oavsett om konsumtionsfrekvenserna är höga eller låga.

Det finns ett starkt samband på nationell nivå mellan rapporterad alkoholkonsumtion den senaste dagen med alkoholförtäring och den upplevda graden av berusning den dagen. I länder där eleverna rapporterade att de konsumerade större mängder alkohol, rapporterade de följaktligen också högre berusningsnivåer.

Ett annat sätt att mäta berusningsgraden är att fråga hur ofta eleverna har konsumerat fem drinkar eller mer vid samma tillfälle under de senaste 30 dagarna. Detta mått på "intensivkonsumtion" har genomgått en av de mest slående förändringarna bland flickor mellan de olika ESPAD-undersökningarna. Det sammanlagda genomsnittet ökade från 29 procent 1995 till

41 procent 2007. I undersökningen 2011 hade den siffran emellertid sjunkit till 38 procent. Bland pojkar var siffran också något lägre under 2011 (43 procent) än den var 2007 (45 procent) och därmed också relativt nära siffran för 1995 (41 procent).

Det genomsnittliga gapet mellan könen har minskat från 12 procentenheter 1995 till 5 procentenheter 2011, men i den senaste undersökningen var det ändå signifikant fler pojkar än flickor som rapporterade intensivkonsumtion i 22 av ESPAD-länderna. I ett land (Sverige) var andelen emellertid signifikant högre bland flickor. Tre av de övriga nordiska länderna (Finland, Island och Norge) hör till den grupp av ESPAD-länder där siffrorna för 2011 var ungefär desamma för flickor och för pojkar. De övriga länderna i denna grupp är de båda länderna på de brittiska öarna, Irland och Storbritannien (begränsad jämförbarhet), grannländerna Frankrike och Monaco och ett fåtal andra länder i olika delar av Europa (Belgien (Flandern), Estland och Ryssland (Moskva)).

Två av de nordiska länderna finns på rakt motsatt ända av skalan när det gäller intensivkonsumtion. Andelen elever i Island som under 2011 rapporterade att de ägnat sig åt sådant drickande under de senaste 30 dagarna var 13 procent, medan andelen var över fyra gånger högre i Danmark (56 procent). Kartan uppvisar inte något tydligt geografiskt mönster.

Mellan de båda senaste undersökningarna har siffrorna för intensivkonsumtion ökat signifikant i fyra länder (Cypern, Grekland, Ungern och Serbien) medan en signifikant minskning kan konstateras i nio länder med jämförbara uppgifter, inklusive de fyra nordiska länderna Färöarna, Island, Norge och Sverige. De största ökningarna, med cirka 10 procentenheter, skedde i Cypern och Ungern, medan de kraftigaste minskningarna, med cirka 9 procentenheter, ägde rum i Färöarna och Island.

I genomsnitt hade nästan sex elever av tio druckit minst ett glas alkohol vid 13 års ålder eller tidigare och 12 procent hade varit berusade i den åldern. Det svaret lämnades i regel av fler pojkar än flickor och tendensen var densamma i nästan alla länder.

Ett antal elever rapporterade att de hade haft problem under de senaste tolv månaderna i samband med sin alkoholkonsumtion. De typer av

Sammanfattande tabell Utvalda nyckelvariabler per land. (Procent om inget annat anges.) ESPAD 2011. Färgerna anger signifikanta förändringar jämfört med uppgifterna från 2007.

	Cigarettanvändning de senaste 30 dagarna	Alkoholvanvändning de senaste 30 dagarna	Intensivkonsumtion de senaste 30 dagarna ^d	Alkoholvolym (cl 100 procent) senaste dagen med alkoholförtäring, bland konsumenter	Användning någon gång i livet av cannabis	Användning någon gång i livet av annan narkotika än cannabis ^b	Användning någon gång i livet av receptbelagda lugnande medel utan läkarordination	Användning någon gång i livet av sniffringsmedel ^c
Albanien	13	32	21	3,0	4	6	8	3
Belgien (Flandern)	26	69	38	4,7	24	9	8	7
Bosnien och Hercegovina (RS)	15	47	31	3,6	4	2	4	5
Bulgarien	39	64	48	4,0	24	10	3	4
Kroatien	41	66	54	6,6	18	5	5	28
Cypern	23	70	44	4,5	7	7	11	8
Tjeckien	42	79	54	5,6	42	8	10	8
Danmark ^d	24	76	56	9,7	18	5	4	4
Estland	29	59	53	6,0	24	8	8	15
Färöarna	31	44	33	6,2	5	3	2	6
Finland	34	48	35	7,5	11	3	7	10
Frankrike	38	67	44	..	39	10	11	12
Tyskland (5 delstater)	33	73	..	5,6	19	8	2	10
Grekland	21	72	45	4,2	8	5	9	14
Ungern	37	61	45	5,2	19	8	9	10
Island	10	17	13	4,8	10	4	8	3
Irland	21	50	40 ^d	6,7	18	6	3	9
Italien	36	63	35	4,1	21	6	10	3
Lettland	43	65	49	5,0	24	9	4	23
Liechtenstein	32	66	..	5,1	21	8	2	10
Litauen	37	63	..	4,3	20	6	13	7
Malta	22	68	56	4,7	10	6	3	14
Moldavien	15	..	37	2,7	5	4	2	2
Monaco	38	69	39	..	37	11	14	15
Montenegro	12	38	27	3,3	5	5	5	6
Norge	14	35	30	7,1	5	2	4	5
Polen	28	57	37	5,3	23	7	15	8
Portugal	29	52	22	5,0	16	8	7	6
Rumänien	29	49	36	3,1	7	5	3	7
Ryssland (Moskva)	31	37	24	3,8	15	5	2	9
Serbien	20	52	36	4,2	7	3	7	5
Slovakien	39	60	50	5,3	27	7	4	10
Slovenien	32	65	53	5,4	23	6	5	20
Sverige	21	38	31	7,0	9	4	8	11
Ukraina	29	54	30	4,2	11	4	2	3
Genomsnitt	28	57	39	5,1	17	6	6	9
Storbritannien	23	65	52	6,7	25	9	3	10

^a Dricka fem drinkar eller fler vid ett och samma tillfälle. En "drink" är ett glas, en flaska eller en burk med öl (cirka 50 cl), ett glas, en flaska eller en burk med cider (cirka 50 cl), två glas eller flaskor alkoholisk (cirka 50 cl), ett glas vin (cirka 15 cl) eller ett glas sprit (cirka 5 cl eller en blandad drink).

^b Inkluderar amfetamin, kokain, crack, ecstasy, LSD eller andra hallucinogener, heroin och GHB.

^c För att "bli hög".

^d På grund av bristen på jämförbara uppgifter för 2007 görs den här jämförelsen med uppgifter från 2003. Skillnader som är större än 3 procentenheter lyfts fram.

■ Minskning ■ Oförändrat ■ Ökning □ Ingen jämförelse

problem som oftast rapporterades var "dåliga resultat i skolan eller på arbetet" (13 procent) och att man haft allvarliga problem med vänner eller föräldrar (12 procent vardera). Länder där många elever rapporterade problem i samband med sin alkoholkonsumtion var bland annat Bulgarien, Tjeckien, Lettland och Slovakien.

De flesta alkoholproblem är i genomsnitt vanligare bland pojkar. Detta är mest uttalat när det gäller "slagsmål" och "problem med polisen". När det gäller vissa problem är emellertid genomsnittet ungefär desamma för båda könen, inklusive "dåliga resultat i skolan eller på arbetet" och att ha upplevt allvarliga problem med föräldrar eller vänner.

Narkotika

Nästan var tredje (29 procent) elev i ESPAD-länderna ansåg att cannabis var (ganska eller mycket) lätt att få tag i. Det finns emellertid tydliga skillnader mellan länderna. Andelen sträcker sig från 59 procent i Tjeckien till 6 procent i Moldavien. Det är något sannolikare att pojkar anser att cannabis är lätt att få tag i än flickor (33 procent respektive 28 procent 2011), och den tendensen ses också i de flesta enskilda länder, med betydligt högre siffror för pojkar i 24 av dem. Amfetamin och ecstasy anses inte vara lika lättillgängliga som cannabis.

En konstaterad uppåtgående trend mellan 1995 och 2003 i användningen av narkotika någon gång i livet avstannade 2007, när genomsnittet i länderna var cirka 2 procentenheter under genomsnittet 2003, och har hållit sig på den nivån under 2011. Under 1995 rapporterade 11 procent av eleverna att de någon gång i livet använt narkotika. Motsvarande siffra 2011 var 18 procent. Mellan de båda senaste undersökningsomgångarna konstaterades en signifikant ökning i elva länder och en signifikant nedgång i åtta. Det finns inget geografiskt mönster i någotdera fallet och både ökning och minskningar kan konstateras i såväl länder med hög prevalens som länder med låg prevalens.

I genomsnitt har 21 procent av pojkarna och 15 procent av flickorna provat narkotika minst en gång i livet enligt undersökningen 2011. I samtliga undersökningar är sannolikheten klart högre för att pojkar ska ha gjort detta. I den senaste omgången var siffrorna för pojkar signifikant högre i över två tredjedelar av ESPAD-länderna.

Den rapporterade användningen av narkotika varierar kraftigt mellan länderna. I Tjeckien uppgav nästan hälften (43 procent) av eleverna sådan användning, och relativt många elever (cirka 39 procent) gjorde det i Frankrike och Monaco. Däremot rapporterade enbart 6 procent av eleverna användning av narkotika i Bosnien och Hercegovina (Republika Srpska), Färöarna, Moldavien, Montenegro och Norge. Lägre prevalensnivåer finns ofta i sydöstra Europa, inklusive många av länderna på Balkan, och bland de nordiska länderna.

En överväldigande majoritet av de elever som har provat narkotika har använt cannabis. Användning någon gång i livet av cannabis rapporterades av 17 procent av eleverna 2011, medan 6 procent hade provat på en eller flera av de övriga narkotiska preparat som angetts i förteckningen över narkotika. Ecstasy och amfetamin delar på andra platsen (3 procent vardera) medan kokain, crack, LSD och heroin rapporterades mera sällan (1–2 procent). Belgien (Flandern), Bulgarien, Frankrike, Lettland, Monaco och Storbritannien (begränsad jämförbarhet) är toppnationerna under 2011 vad gäller användning någon gång i livet av annan narkotika än cannabis, med prevalenssiffror på cirka 10 procent. I allmänhet är det fler pojkar än flickor som har provat på annan narkotika än cannabis: 7 procent mot 5 procent 2011. Siffrorna är också signifikant högre för pojkar i 14 länder, även om det finns ett land, Monaco, där signifikant fler flickor rapporterade detta.

Som nämnts ovan är cannabis helt klart det narkotiska preparat som används oftast. Erfarenhet av att ha provat cannabis någon gång i livet rapporterades i genomsnitt av fler pojkar än flickor, med 19 procent mot 14 procent under 2011, och siffrorna var signifikant högre för pojkar i 27 länder. Det finns ett kraftigt gap mellan toppnationerna – Tjeckien (42 procent 2011), Frankrike och Monaco (cirka 38 procent vardera) – och bottenationerna – Albanien, Bosnien och Hercegovina (Republika Srpska), Färöarna, Moldavien, Montenegro och Norge (4–5 procent vardera). Mellan 2007 och 2011 ökade andelen elever som provat cannabis signifikant i elva länder och minskade i fem. Den tydligaste ökningen skedde i Frankrike och Monaco (8–9 procentenheter) medan den största minskningen förekom i Ryssland (Moskva) (11 procentenheter).

Cannabisanvändning under de senaste tolv månaderna rapporterades av 13 procent av samtliga elever, med 15 procent för pojkarna och 11 procent för flickorna, medan användningen under de senaste 30 dagarna rapporterades av 8 procent av pojkarna och 5 procent av flickorna (7 procent i genomsnitt). I de flesta länderna (27 under 2011) hade signifikant fler pojkar än flickor använt cannabis under de senaste 30 dagarna. I de båda länderna med högst prevalens (Frankrike och Monaco) rapporterades fler än var femte elev cannabisanvändning under de senaste 30 dagarna, men bara 1–2 procent gjorde detsamma i Albanien, Bosnien och Hercegovina (Republika Srpska), Färöarna, Moldavien, Norge och Rumänien.

Den relativt höga prevalensen för cannabisanvändning bland ungdomar i Europa väcker frågan om potentiellt negativa konsekvenser för enskilda personer och samhället. En frivillig modul i frågeformuläret som bygger på CAST-skalan användes för att beräkna risken för cannabis-relaterade problem i 13 (av totalt 36) ESPAD-länder. I genomsnitt ansågs var tredje person som använt cannabis under föregående år (33 procent) löpa en förhöjd risk att utveckla cannabisrelaterade problem. Den totala andelen högriskanvändare i de olika länder som deltog i undersökningen varierade mellan 1 procent och 9 procent med ett genomsnitt på 5 procent.

Det finns bara ett fåtal länder där andelen som har provat narkotika är lägre 2011 än den var 1995. Det mest slående exemplet är Irland, där 37 procent hade provat olagliga droger 1995, men endast 19 procent 2011. En minskning under samma period från 12 procent till 7 procent konstateras i Färöarna, medan siffran för Storbritannien sjönk från 42 procent 1995 till 29 procent 2007.

Det allmänna intrycket är att den ökning vad gäller användning av olagliga droger mellan 1995 (11 procent) och 2003 (20 procent) som observerades bland ESPAD-länderna avstannade 2003, eftersom den genomsnittliga prevalensen var 18 procent både 2007 och 2011.

Övriga droger

Användning någon gång i livet av receptbelagda lugnande medel utan läkarordination rapporteras oftast från Litauen, Monaco och Polen, där cirka 14 procent av eleverna angav sådan användning

i undersökningen 2011. De lägsta nivåerna rapporterades av elever från Färöarna, Tyskland (fem delstater), Liechtenstein, Moldavien, Ryssland (Moskva) och Ukraina (2 procent). I genomsnitt var det fler flickor än pojkar som rapporterade icke förskrivna användning av dessa läkemedel (8 procent mot 5 procent 2011) och den tendensen kan man också se i de flesta länder, eftersom flickorna redovisar signifikant högre siffror än pojkarna i 18 länder i den senaste undersökningen. Totalsiffran har varit tämligen stabil mellan 1995 och 2011 (cirka 7–8 procent), även om det skedde en signifikant ökning mellan 2007 och 2011 i tre länder och en minskning i sju.

Den genomsnittliga andelen av elever som provat alkohol tillsammans med tabletter för att bli påverkade är lägre under 2011 (6 procent) än den var 1999 (9 procent), och denna sjunkande trend kan konstateras för båda könen. Den minsta skillnaden mellan könen hittills är den som noterades 2011 (7 procent för flickor mot 5 procent för pojkar).

Användningen någon gång i livet av receptbelagda lugnande medel utan läkarordination är, tillsammans med en blandning av alkohol och tabletter, den enda typ av droganvändning som i genomsnitt har varit vanligare bland flickor än bland pojkar i samtliga fem undersökningsomgångar.

Under åren sedan den första undersökningen gjordes 1995 har livstidsprevalensen för användning av sniffringsmedel inte förändrats särskilt mycket förrän 2007. Genomsnittet för totalnivån ligger på 8–9 procent. En viss ökning, från 8 procent till 10 procent, kan emellertid konstateras mellan de båda senaste undersökningarna. Pojkarna har tidigare legat 1–2 procentenheter över flickorna, men under 2011 rapporterade båda könen samma andel (10 procent). Detta har aldrig hänt tidigare.

I nästan hälften av länderna (15 av 32) med jämförbara uppgifter för 2007 och 2011 kan man konstatera en signifikant ökning av livstidsprevalensen för sniffringsmedel, medan en signifikant minskning inträffade i sju länder. En av de tydligaste minskningarna har skett i det tidigare topplandet Cypern, där andelen elever som provat sniffringsmedel halverades mellan 2007 (16 procent) och 2011 (8 procent). Det finns också tydliga ökningarna mellan de båda senaste undersökningarna. Ett exempel är Kroatien, med

en ökning från 11 procent till 28 procent, och ett annat är Lettland som gick från 13 procent till 23 procent, vilket placerar de båda länderna i toppen under 2011. Den lägsta siffran har Moldavien med 2 procent.

Blandmissbruk analyseras i ett särskilt kapitel i rapporten. Läget 2011 är relativt stabilt jämfört med 2007. Den allmänna prevalensen för blandmissbruk (som omfattar två eller fler ämnen) i totalsiffrorna från de 29 länderna med jämförbara siffror var nästan 9 procent i båda undersökningarna. Detta ligger nära, eller till och med över, siffrorna för användning av annan narkotika än cannabis. Prevalensen för användning av tre eller fler ämnen var 3,5 procent i båda undersökningarna. Blandmissbruk är knutet till ett avvikande beteende, vilket här innebär att man haft problem med polisen, varit inblandad i slagsmål, haft sex utan kondom och skolkat från skolan.

Inget av de ämnen som kommenterats i detta avsnitt uppvisar något tydligt geografiskt mönster.

Slutkommentarer

Det är väl känt att det ofta finns en koppling mellan användningen av olika preparat på individnivå. I siffrorna från 2011 finns det också tydliga samband mellan användningen av olika ämnen på den aggregerade landsnivån: man kan dra slutsatsen att i länder där många elever rapporterar att de nyligen druckit alkohol (de senaste 30 dagarna) och haft intensivkonsumtion är sannolikheten högre för att fler elever ska rapportera erfarenheter av narkotika och snifningsmedel, och vice versa.

Åtta nyckelvariabler ger en översikt över resultaten 2011 per land: cigarettökning under de senaste 30 dagarna, konsumtion av alkohol under de senaste 30 dagarna, alkoholvolymen (100 procent alkohol) som konsumerats den senaste dagen man drack alkohol, intensivkonsumtion under de senaste 30 dagarna, användning någon gång i livet av marijuana eller hasch (cannabis), användning någon gång i livet av annan narkotika än cannabis, användning någon gång i livet av receptbelagda lugnande medel utan läkarordination och användning någon gång i livet av snifningsmedel.

De enskilda ländernas prevalenssiffror för de åtta nyckelvariablerna jämförs med genomsnittet för samtliga länder. Länder som för samtliga variabler

låg i närheten av genomsnittet var Polen och Portugal. Länder med låg prevalens är Island och grannländerna Albanien, Bosnien och Hercegovina (Republika Srpska), Moldavien och Montenegro. Det är svårare att identifiera länder med hög prevalens, och inget enskilt land ligger över genomsnittet för samtliga variablerna. Länder som emellertid skulle kunna nämnas i ett sådant sammanhang 2011 är Estland, Frankrike, Lettland, Monaco, Slovenien och Tjeckien. Inga tydliga geografiska kluster framträder.

Den totala droganvändningen för samtliga länder med uppgifter från samtliga fem undersökningar uppvisar en något annorlunda utveckling beroende på vilka variabler som fokuseras. Vad gäller cigarettökning under de senaste 30 dagarna konstaterades en minskning mellan 1999 och 2007 och därefter oförändrade siffror för 2011.

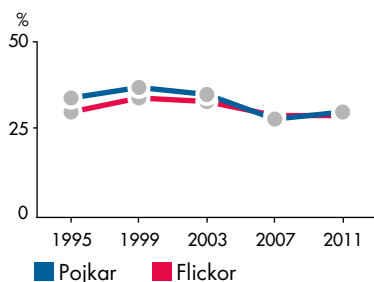
En viss minskning sedan 2003 kan konstateras för användningen av alkohol under de senaste 30 dagarna. En uppåtgående trend kunde konstateras för intensivkonsumtion under perioden 1995–2007 (en ökning med 9 procentenheter), i de flesta fall beroende på en ökad prevalens för flickor i ett antal länder. Den trenden verkar emellertid ha upphört eftersom siffrorna för 2011 visar på vissa minskningar bland både flickor och pojkar.

Den uppåtgående trenden mellan 1995 och 2003 för användningen någon gång i livet av narkotika – i första hand cannabis – har också avstannat. Siffrorna för 2007 och 2011 ligger 3 procentenheter under siffrorna för 2003. Antalet elever som provat annan narkotika än cannabis ökade från 1995 till 1999 men har sedan varit relativt stabil.

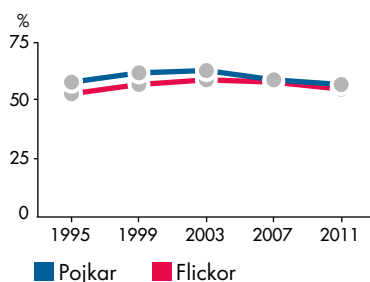
Användningen någon gång i livet av receptbelagda lugnande medel utan läkarordination uppvisar praktiskt taget inga förändringar alls mellan de olika undersökningarna. Samma sak gäller snifningsmedel, även om siffrorna för 2011 är aningen högre än för 2007.

Med ett undantag – användningen av receptbelagda lugnande medel utan läkarordination – var siffrorna för nyckelvariablerna högre för pojkar än för flickor i den första undersökningsomgången. Denna skillnad mellan könen hade emellertid praktiskt taget helt försvunnit vid tidpunkten för undersökningen 2011 för cigarett- och

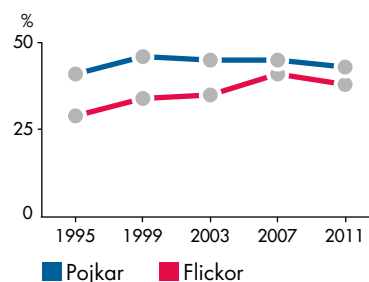
Sammanfattande figur Trender för åtta nyckelvariabler efter kön. 1995–2011. Genomsnittsprocent (om inte annat anges) för de 14–26 länder som tillhandahållit uppgifter i berörda undersökningar.

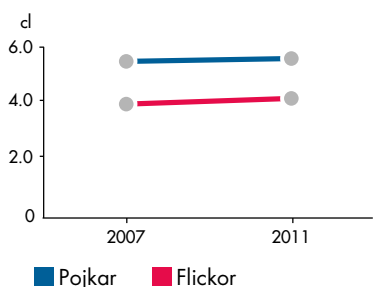
Cigarettanvändning de senaste 30 dagarna. Genomsnitt för 19 länder.

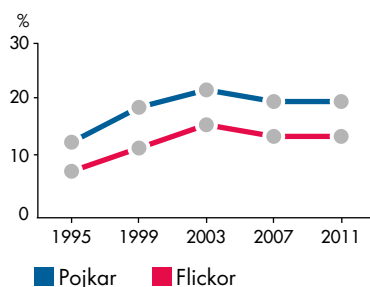
Användning av alkohol under de senaste 30 dagarna. Genomsnitt för 18 länder.

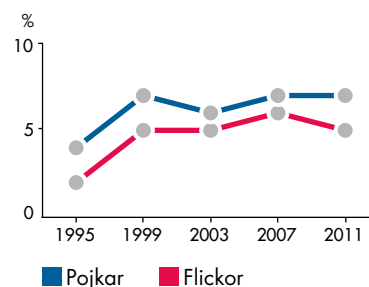
Andel som rapporterar att de druckit fem drinkar eller fler vid ett tillfälle under de senaste 30 dagarna. Genomsnitt för 14 länder. (En "drink" är ett glas, en flaska eller en burk med öl (cirka 50 cl), ett glas, en flaska eller en burk med cider (cirka 50 cl), två glas eller flaskor alkoholsk (cirka 50 cl), ett glas vin (cirka 15 cl) eller ett glas sprit (cirka 5 cl eller en blandad drink).

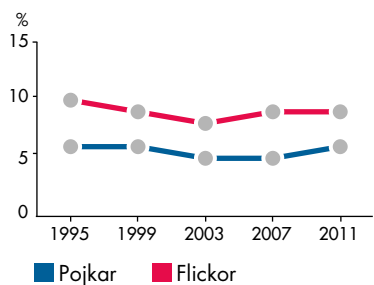
Beräknad genomsnittlig alkoholkonsumtion under den senaste dagen med alkoholförtäring bland elever som rapporterar en senaste dag med alkoholförtäring. Genomsnitt för 26 länder. (Centiliter 100 procent alkohol.)

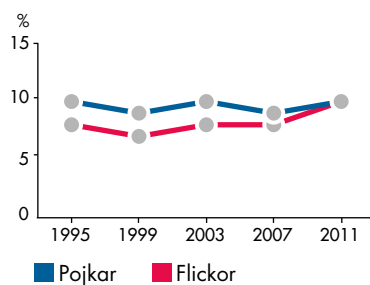
Användning någon gång i livet av marijuana eller hasch. Genomsnitt för 19 länder.

Användning någon gång i livet av annan narkotika än marijuana eller hasch. Genomsnitt för 19 länder. (Inkluderar amfetamin, kokain, crack, ecstasy, LSD eller andra hallucinogener, heroin och (sedan 2007) GHB.)

Användning någon gång i livet av receptbelagda lugnande medel. Genomsnitt för 19 länder.

Användning någon gång i livet av snifningsmedel. Genomsnitt för 17 länder.

alkoholanvändning under de senaste 30 dagarna samt för användning någon gång i livet av sniffringsmedel. En tydlig minskning av skillnaden mellan könen kan också konstateras för intensivkonsumtion under de senaste 30 dagarna.

Trender i enskilda länder skiljer sig emellertid åt från de genomsnittliga trenderna, vilket framgår av färgerna i den sammanfattande tabellen för de åtta nyckelvariablerna. När det gäller förändringarna mellan 2007 och 2011 uppvisar elever från Bosnien och Hercegovina (Republika Srpska) signifikant lägre siffror under 2011 än 2007 för samtliga åtta nyckelvariabler. Andra länder med ett relativt stort antal minskningar är Malta, med lägre siffror 2011 för sex olika variabler, och Island, Norge och Ryssland (Moskva) med lägre siffror för fem. När det gäller Island och Norge omfattar detta alla alkoholrelaterade variabler, medan såväl användningen någon gång i livet av cannabis som användningen någon gång i livet av annan narkotika än cannabis minskade i Malta och Ryssland (Moskva).

I Island är detta en fortsättning på trender som konstaterats i tidigare undersökningar och som har placerat Island i ledningen när det gäller låg alkoholkonsumtion och avhållsamhet från olika droger.

En signifikant ökning för sex av de åtta nyckelvariablerna kan konstateras i Cypern och för fem av dem i Grekland, Ungern och Montenegro. Cypriska elever rapporterade ökad användning av alkohol och narkotika under 2011, samtidigt som andelen som hade använt sniffringsmedel sjönk till hälften. Ökningarna i Grekland och Ungern inkluderade intensivkonsumtion av alkohol samt de mängder alkohol som konsumerades den senaste dagen med alkoholförtäring. Ökningarna i Montenegro startade i regel från relativt låga nivåer i den tidigare undersökningen.

Den nyckelvariabel där det största antalet länder (15) rapporterat signifikant högre siffror under 2011 än 2007 är sniffringsmedel. Andra variabler med ett relativt stort antal länder som rapporterar ökningarna mellan de två senaste undersökningarna inkluderar användning någon gång i livet av cannabis (11) och genomsnittlig alkoholkonsumtion under den senaste dagen med alkoholförtäring (10).

De nyckelvariabler för vilka störst antal länder rapporterar signifikant lägre siffror för 2011 än för

2007 är alkoholanvändning under de senaste 30 dagarna och intensivkonsumtion under samma period (11 länder vardera).

Om man ser på hela perioden 1995–2011 och fokuserar på tre variabler (intensivkonsumtion av alkohol, användning någon gång i livet av cannabis och användning någon gång i livet av annan narkotika än cannabis) visar det sig att siffrorna jämfört med 1995 i de flesta länder är relativt oförändrade eller högre 2011. De tydligaste ökningarna i procentenheter när det gäller intensivkonsumtion ses i Kroatien, Ungern, Slovakien och Slovenien (21–30 procentenheter). Den största ökningen när det gäller användning någon gång i livet av cannabis rapporteras från Tjeckien (huvuddelen av ökningen skedde fram till 2003), Estland (främst till 2003) och Slovakien (även om siffran för 2011 är signifikant lägre än för 2007) (17–20 procentenheter). Med vissa undantag ligger de här länderna i Östeuropa.

En minskning mellan 1995 och 2011 i fråga om intensivkonsumtion av alkohol under de senaste 30 dagarna rapporteras i första hand från Island (23 procentenheter) men också från Finland (till 2007) och Ukraina (16 procentenheter vardera). Användningen någon gång i livet av cannabis har minskat med 19 procentenheter i Irland och med 12 procentenheter i Storbritannien (till 2007). Detta är också de enda länderna med betydande minskningar när det gäller användning någon gång i livet av annan narkotika än cannabis, med 13 procentenheter i Storbritannien (mellan 1995 och 2007) och 10 procentenheter i Irland. Med undantag av Ukraina ligger dessa länder i Västeuropa.

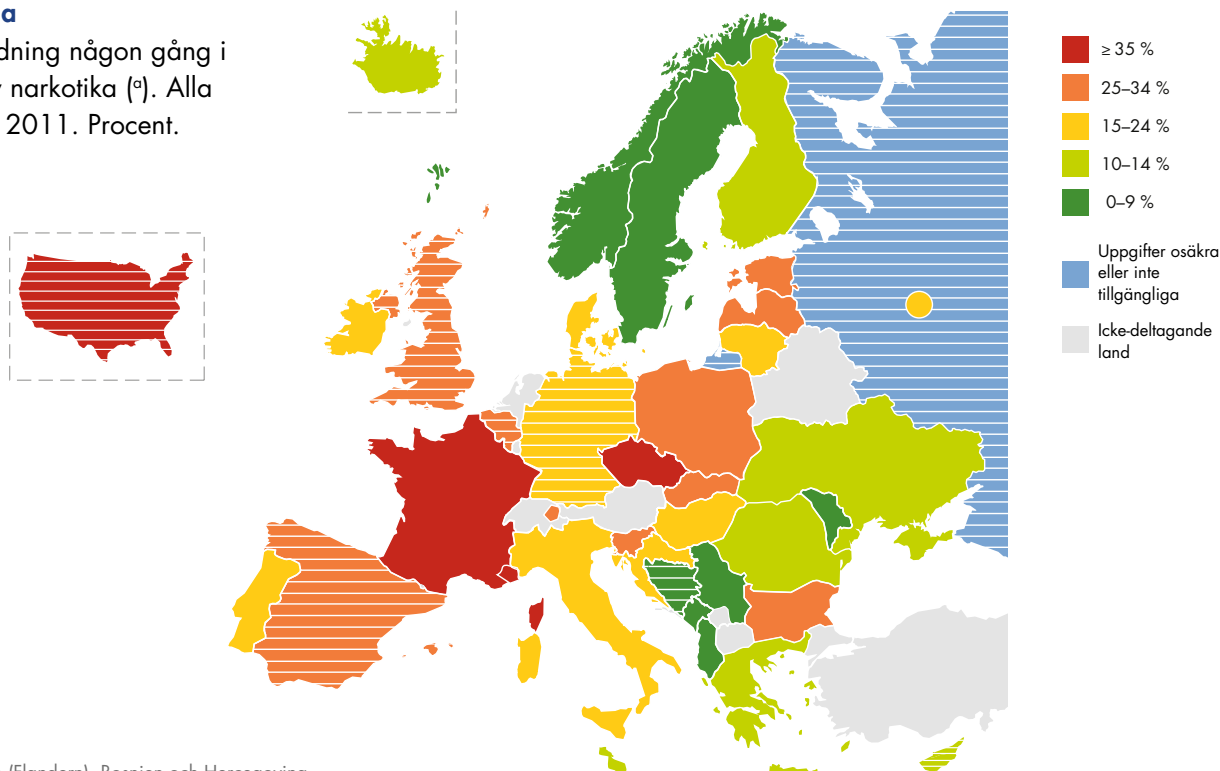
Det finns naturligtvis fler exempel på (grupper av) länder där utvecklingen gått i samma riktning som i de länder som kommenterats ovan. Ett exempel är den minskade alkoholanvändningen i några av de nordiska länderna. Det finns med andra ord ett stort antal ytterligare möjligheter att analysera uppgifterna från ESPAD och vi hoppas att ESPAD-forskarna, samt kolleger från andra länder, ska använda ESPADs databaser ännu mer i framtiden för att utöka våra kunskaper om hur unga européer använder olika droger.

En fullständig version av ESPAD-rapporten 2011 finns på följande webbplats:
<http://www.espad.org/ESPAD-reports>

Nyckelvariabler om droganvändning

Figur 1a

Användning någon gång i livet av narkotika (%). Alla elever. 2011. Procent.

⁽¹⁾ Belgien (Flandern), Bosnien och Hercegovina (RS), Cypern, Tyskland (5 delstater) och Ryssland (Moskva): begränsad geografisk täckning.

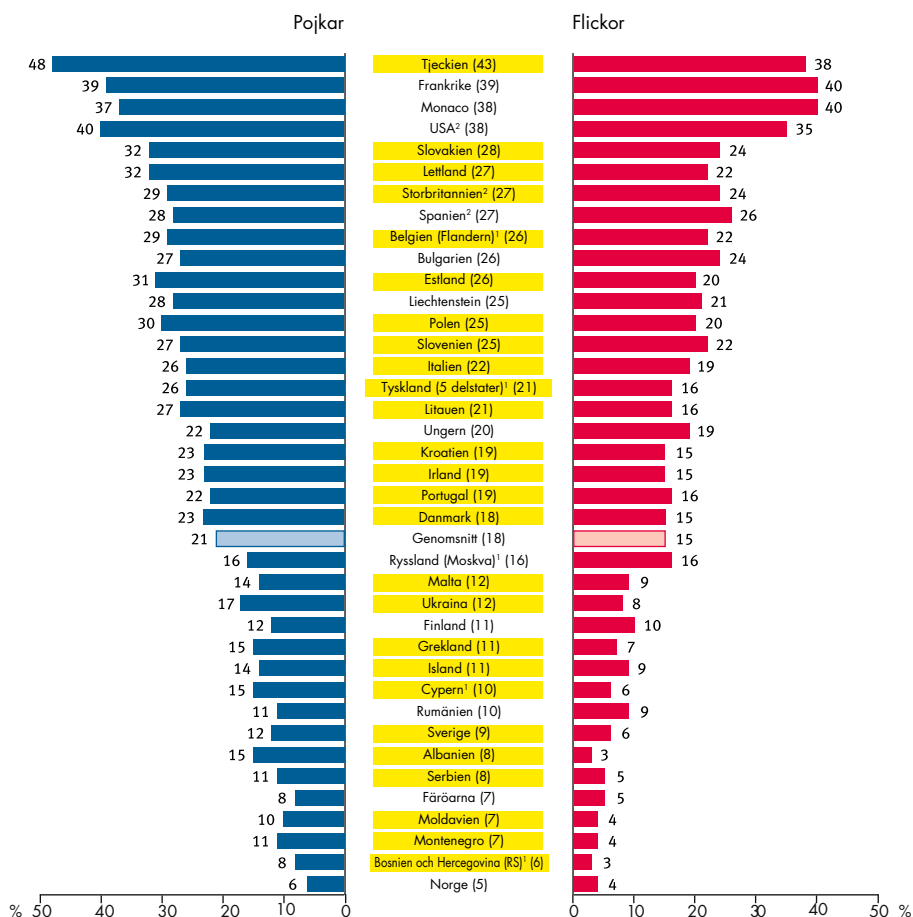
⁽²⁾ Spanien, Storbritannien och USA: begränsad jämförbarhet.

^(a) Inkluderar cannabis, amfetaminer, kokain, crack, ecstasy, LSD eller andra hallucinogener, heroin och GHB.

Signifikanta skillnader mellan pojkar och flickor

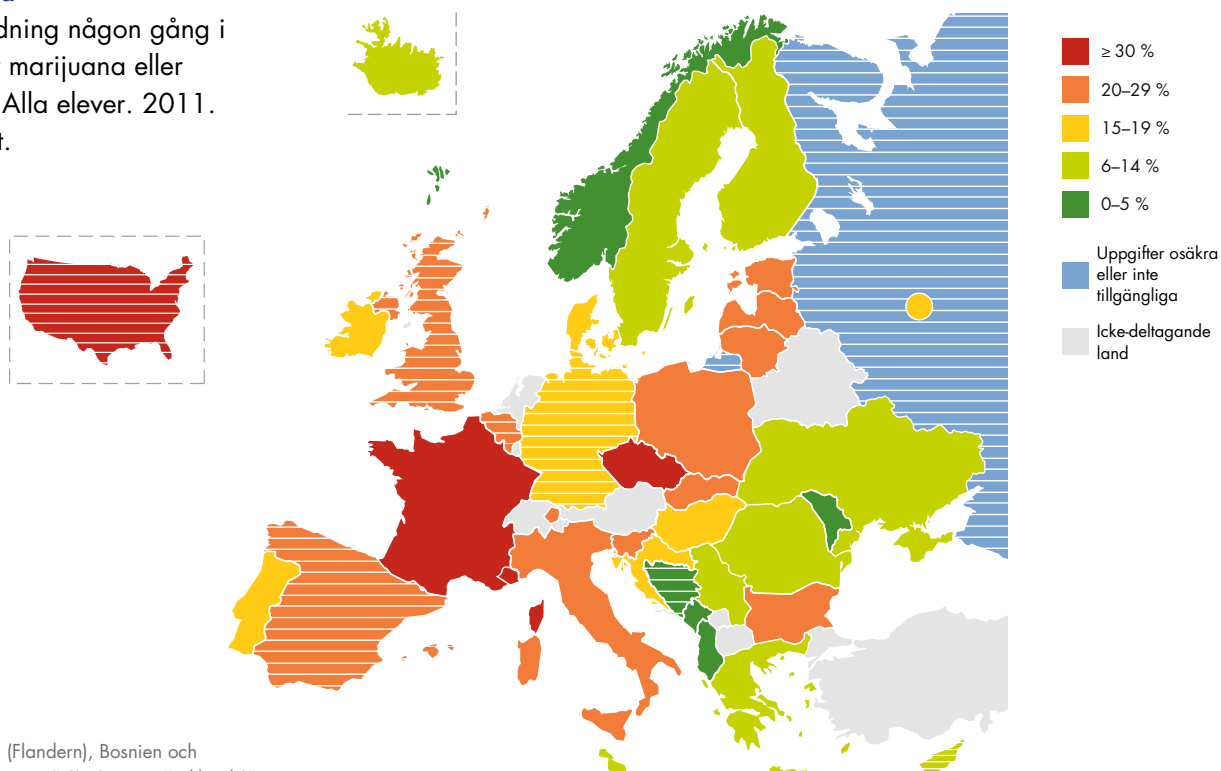
Figur 1b

Användning någon gång i livet av narkotika (%) efter kön. 2011. Procent.

Figur 2a

Användning någon gång i livet av marijuana eller hasch. Alla elever. 2011. Procent.

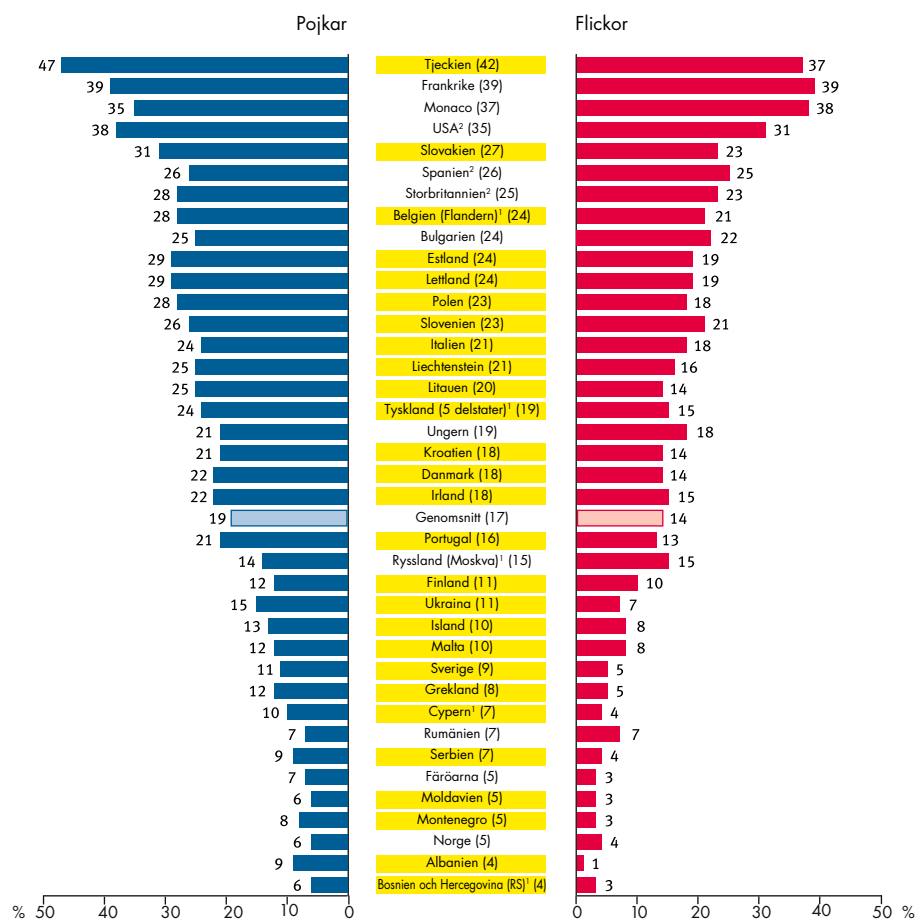
⁽¹⁾ Belgien (Flandern), Bosnien och Hercegovina (RS), Cypern, Tyskland (5 delstater) och Ryssland (Moskva): begränsad geografisk täckning.

⁽²⁾ Spanien, Storbritannien och USA: begränsad jämförbarhet.

Signifikanta skillnader mellan pojkar och flickor

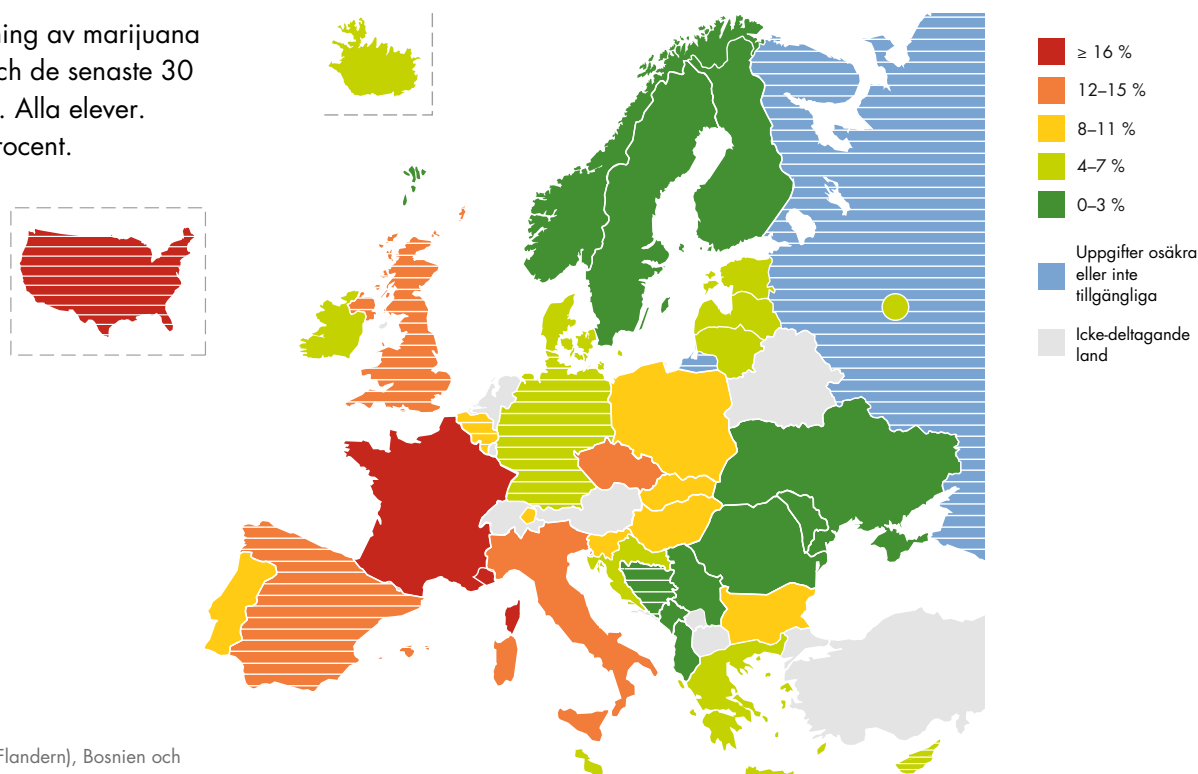
Figur 2b

Användning någon gång i livet av marijuana eller hasch efter kön. 2011. Procent.

Figur 3a

Användning av marijuana eller hasch de senaste 30 dagarna. Alla elever. 2011. Procent.

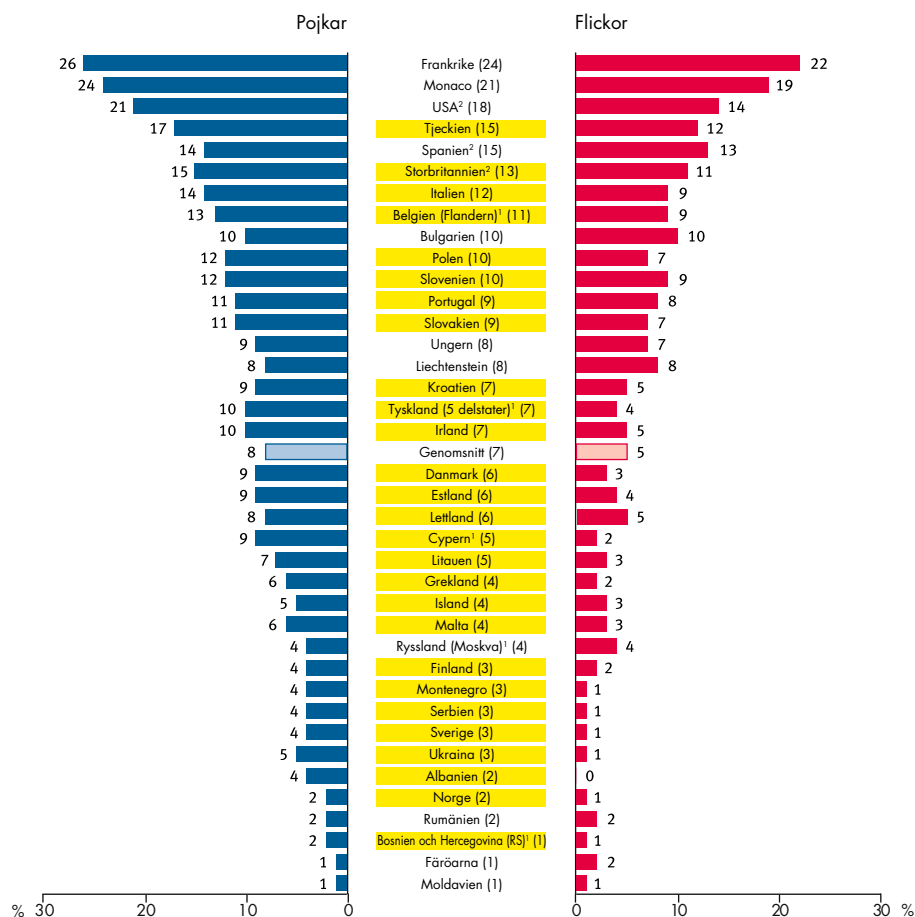
(¹) Belgien (Flandern), Bosnien och Hercegovina (RS), Cypern, Tyskland (5 delstater) och Ryssland (Moskva): begränsad geografisk täckning.

(²) Spanien, Storbritannien och USA: begränsad jämförbarhet.

Signifikanta skillnader mellan pojkar och flickor

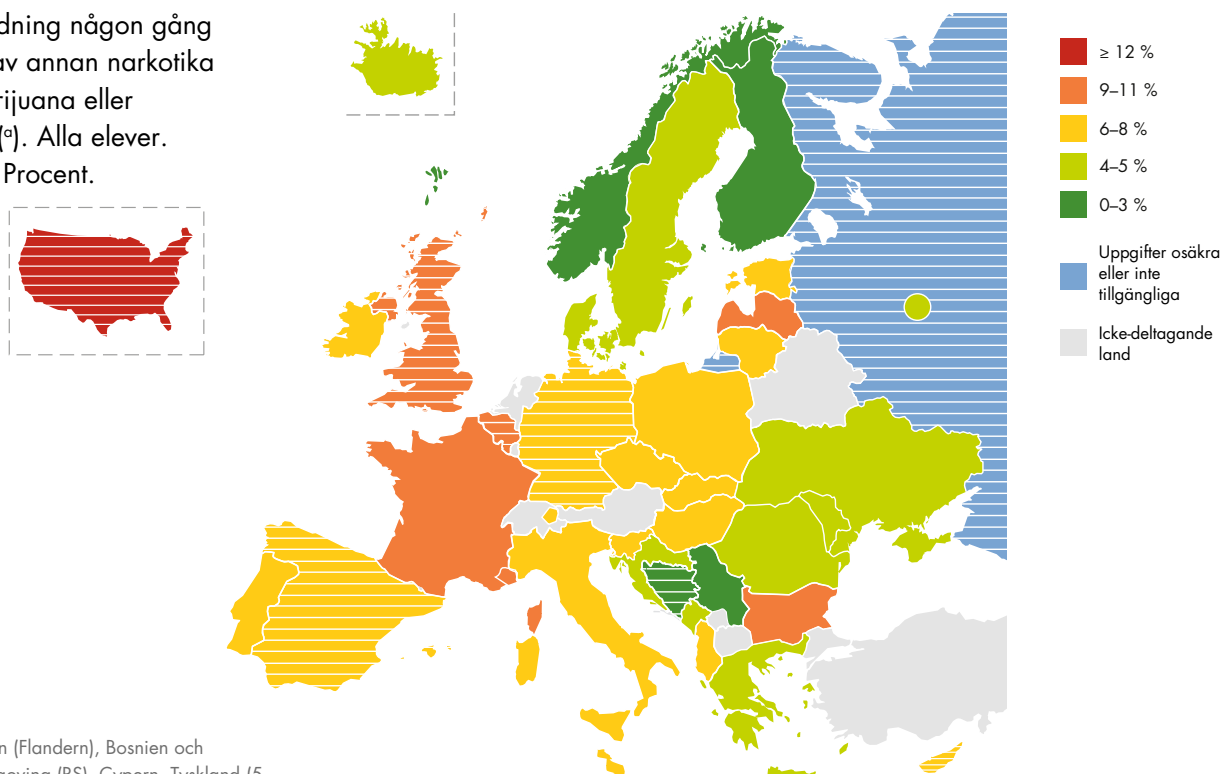
Figur 3b

Användning av marijuana eller hasch de senaste 30 dagarna efter kön. 2011. Procent.

Figur 4a

Användning någon gång i livet av annan narkotika än marijuana eller hasch ^(a). Alla elever. 2011. Procent.

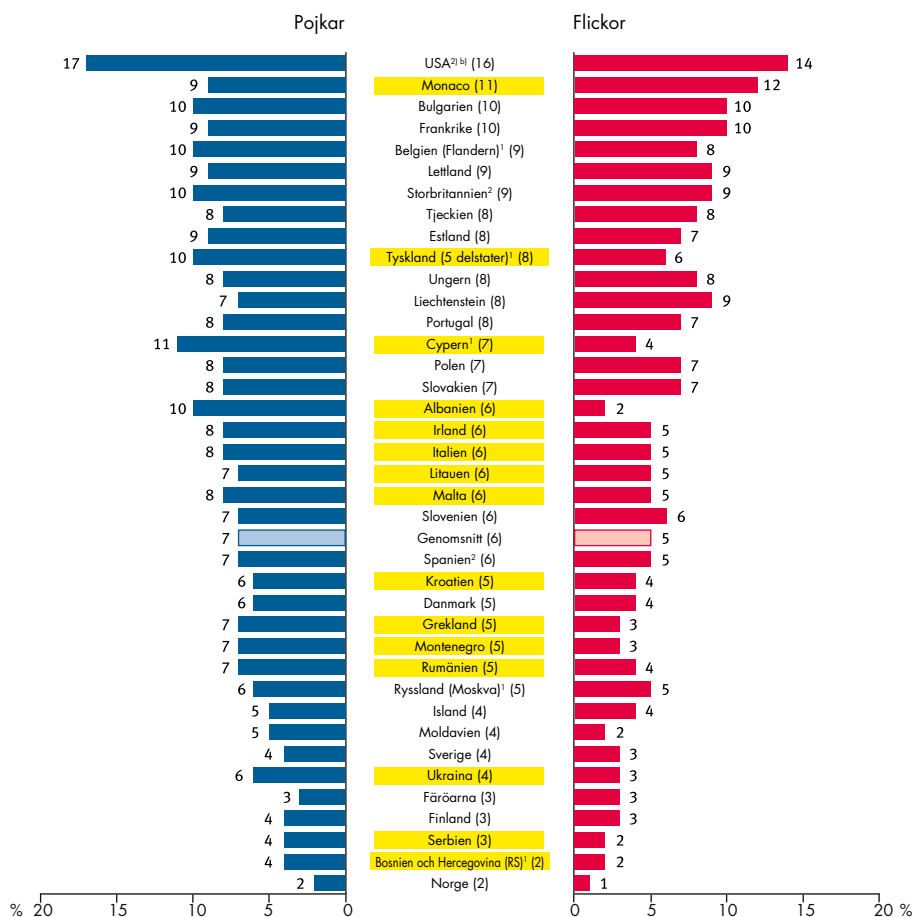
⁽¹⁾ Belgien (Flandern), Bosnien och Hercegovina (RS), Cypern, Tyskland (5 delstater) och Ryssland (Moskva): begränsad geografisk täckning

⁽²⁾ Spanien, Storbritannien och USA: begränsad jämförbarhet.

^(a) Inkluderar amfetaminer, kokain, crack, ecstasy, LSD eller andra hallucinogener, heroin och GHB.

^(b) Inkluderar lugnande medel. Inkluderar ej ecstasy eller GHB.

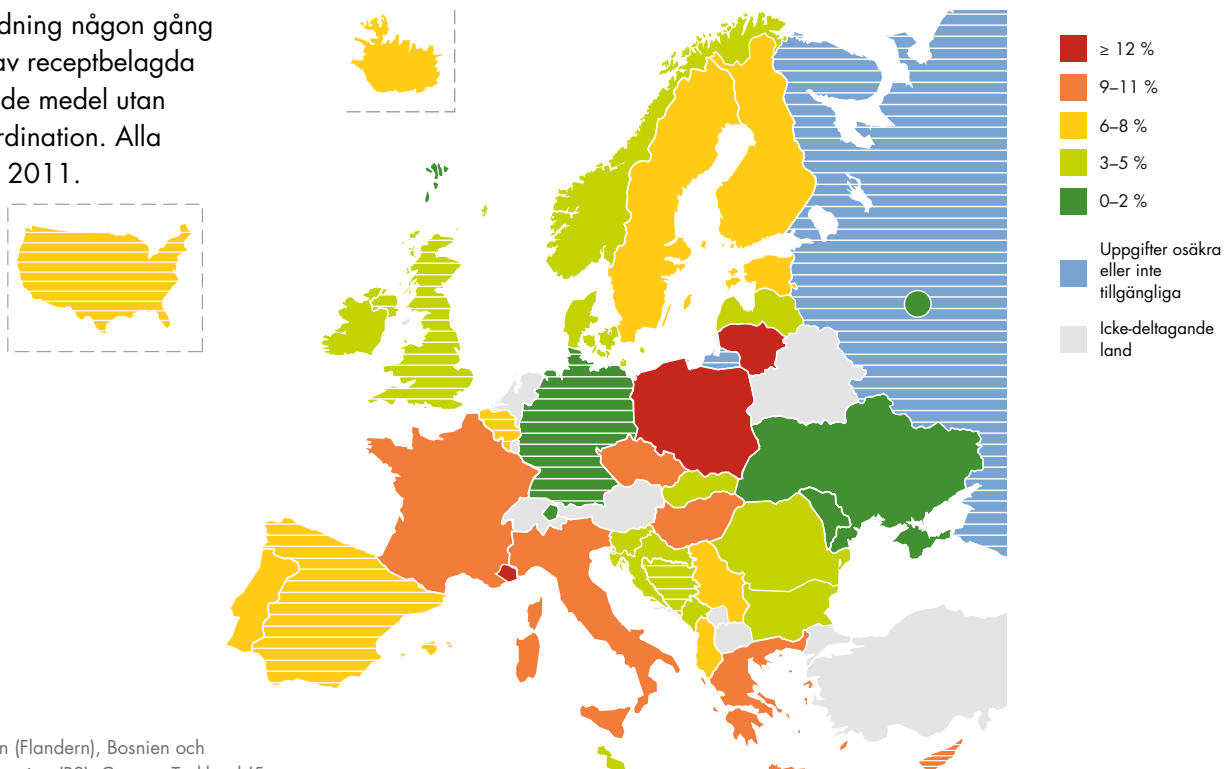
Signifikanta skillnader mellan pojkar och flickor

Figur 4b

Användning någon gång i livet av annan narkotika än marijuana eller hasch ^(a) efter kön. 2011. Procent.

Figur 5a

Användning någon gång i livet av receptbelagda lugnande medel utan läkarordination. Alla elever. 2011.

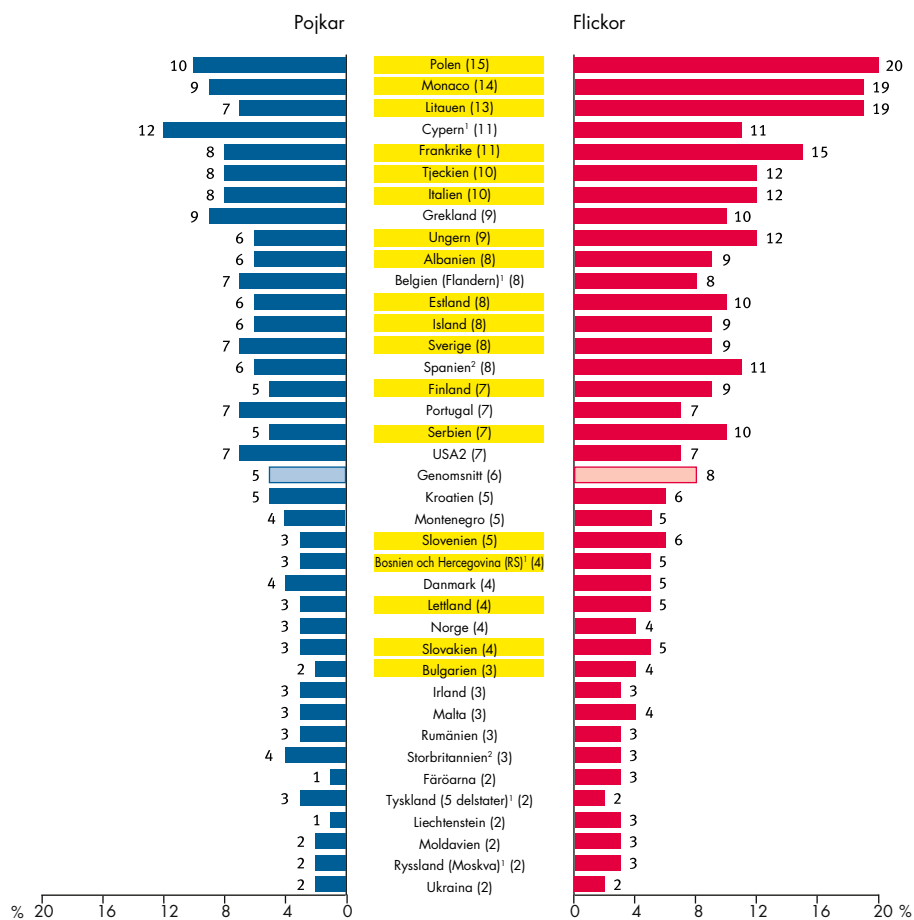
(¹) Belgien (Flandern), Bosnien och Hercegovina (RS), Cypern, Tyskland (5 delstater) och Ryssland (Moskva): begränsad geografisk täckning.

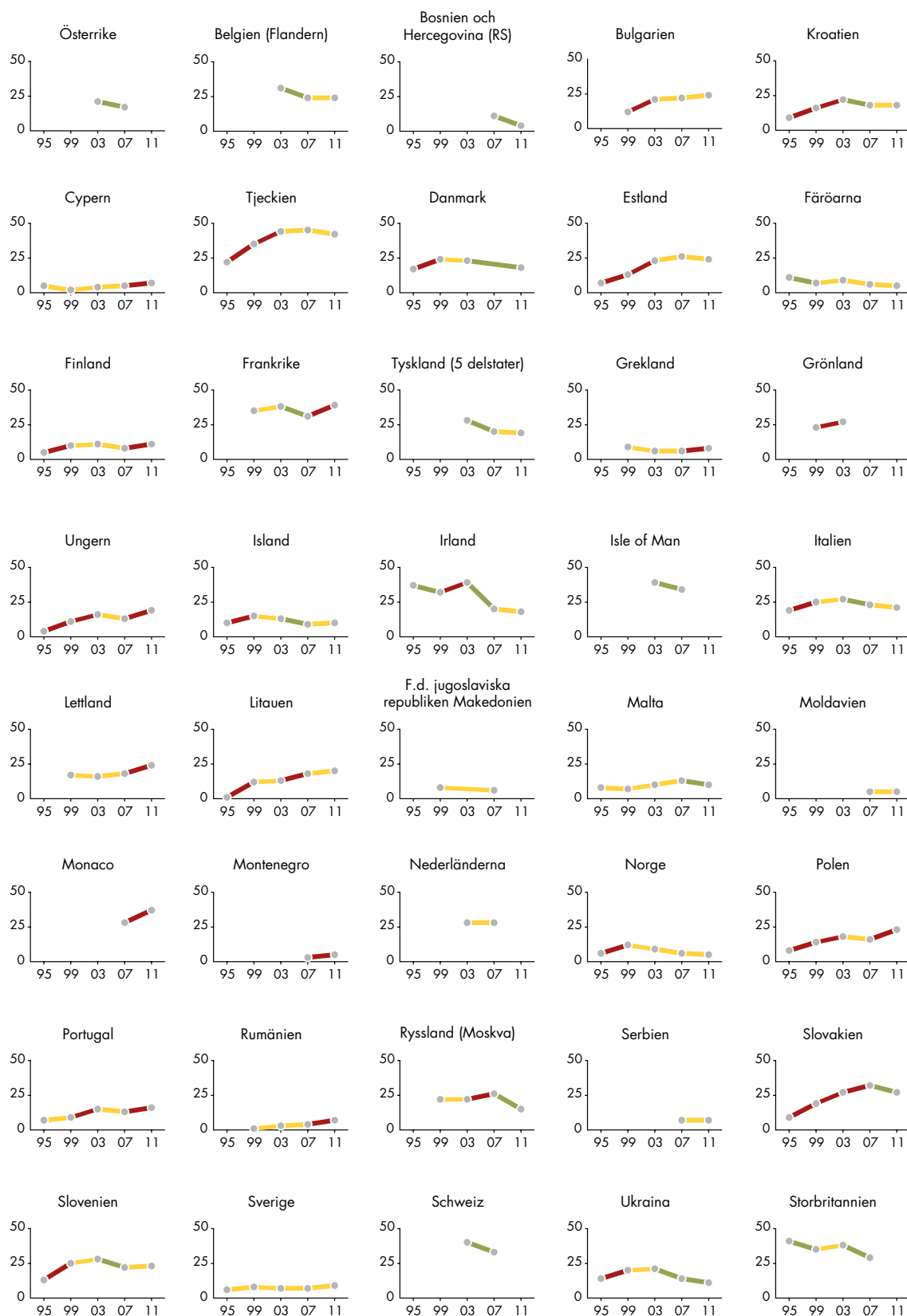
(²) Spanien, Storbritannien och USA: begränsad jämförbarhet.

Signifikanta skillnader mellan pojkar och flickor

Figur 5b

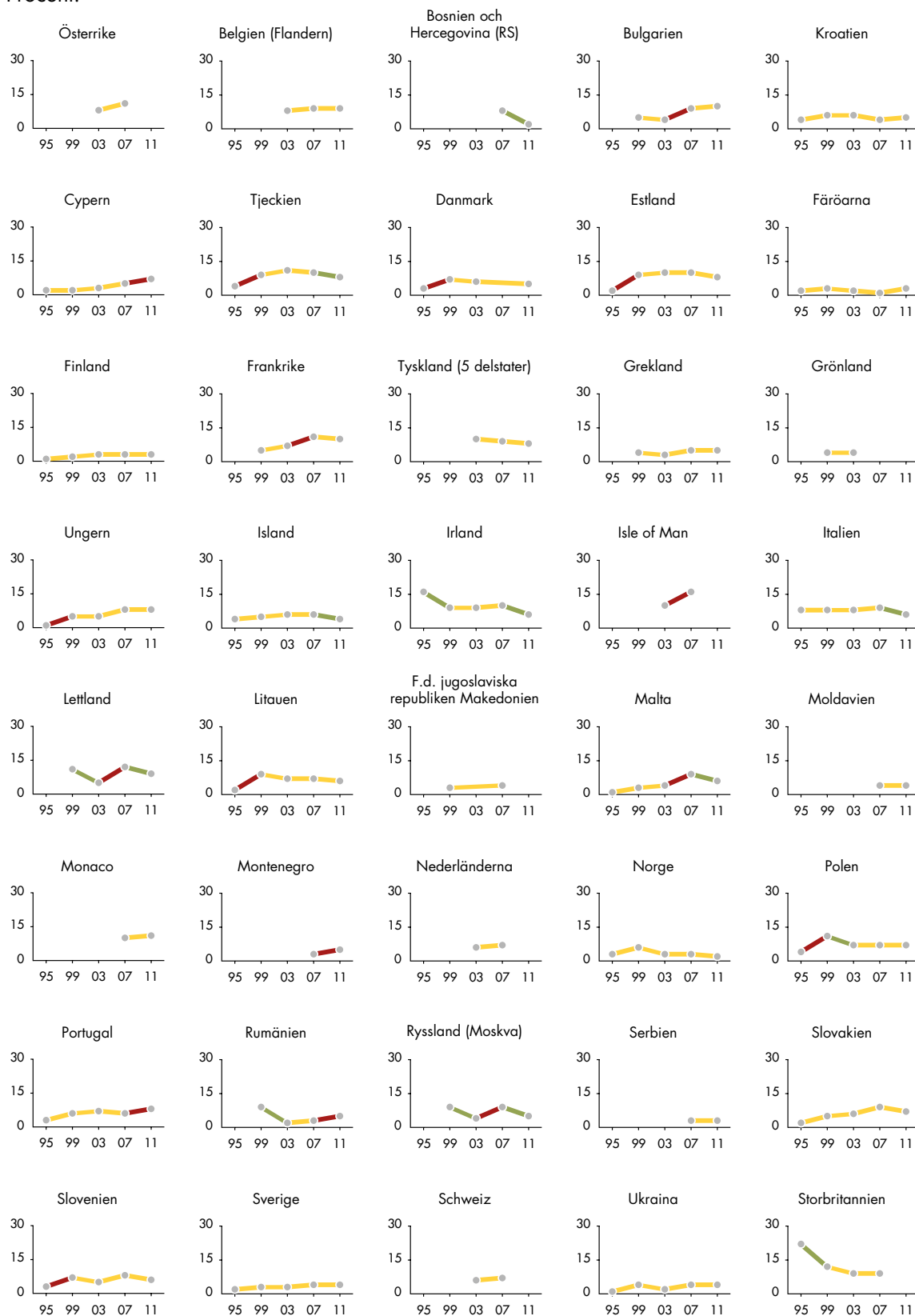
Användning någon gång i livet av receptbelagda lugnande medel utan läkarordination efter kön. 2011. Procent.

Figur 6 Användning någon gång i livet av marijuana eller hasch efter land. 1995–2011. Procent.

Anm.: Förändringar inom länderna mellan 2007 och 2011 har testats för statistiskt signifikanta skillnader med undantag av tre länder för vilka det inte var möjligt att genomföra signifikanstester (Danmark, Storbritannien och Norge). Förändringar under 4 procentenheter mellan tidigare datainsamlingar ses inte som verkliga förändringar. Minskningar markeras med grönt, ökningarna med rött och oförändrade värden med gult.

Figur 7 Användning någon gång i livet av annan narkotika än marijuana eller hasch efter land. 1995–2011. Procent.

Anm.: Förändringar inom länderna mellan 2007 och 2011 har testats för statistiskt signifikanta skillnader med undantag av tre länder för vilka det inte var möjligt att genomföra signifikanstester (Danmark, Storbritannien och Norge). Förändringar under 4 procentenheter mellan tidigare datainsamlingar ses inte som verkliga förändringar. Minskningar markeras med grönt, ökning med rött och oförändrade situationer med gult.

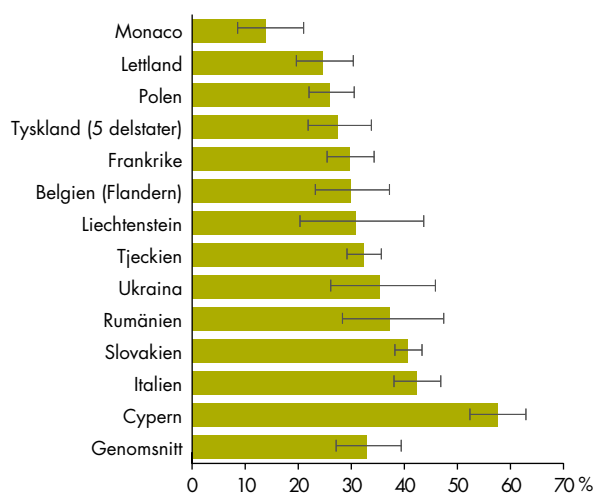
Tabell 1 Prevalens för blandmissbruk i 29 länder. 2007 och 2011. Procent.

	2+ ämnen		3+ ämnen	
	2007	2011	2007	2011
Belgien (Flandern)	12,5	12,9	5,4	4,5
Bulgarien	13,0	12,9	5,0	5,2
Kroatien	10,2	12,3	3,4	4,3
Cypern	8,0	11,2	3,0	5,0
Tjeckien	16,2	16,1	6,7	5,9
Estland	8,3	7,9	3,6	2,5
Finland	4,8	5,8	1,7	2,2
Frankrike	15,4	20,1	7,6	7,8
Tyskland (5 delstater)	11,6	9,8	3,9	3,5
Grekland	7,5	7,5	2,3	2,6
Ungern	9,4	10,2	3,6	5,0
Island	5,4	4,1	2,2	1,7
Irland	10,2	6,7	4,6	2,4
Italien	16,1	13,1	7,3	6,2
Lettland	9,7	9,2	3,6	3,6
Litauen	9,4	7,7	3,1	2,8
Malta	9,9	7,8	4,0	3,3
Monaco	10,2	17,9	5,0	8,3
Montenegro	2,8	4,4	1,1	2,0
Norge	3,0	1,5	1,6	0,6
Polen	8,2	10,7	3,0	4,0
Portugal	7,4	7,1	2,7	3,1
Rumänien	4,0	5,5	1,1	1,6
Ryssland (Moskva)	6,8	6,4	2,4	1,8
Serbien	6,2	5,9	2,0	2,1
Slovakien	12,2	9,4	4,7	3,5
Slovenien	10,2	9,8	4,2	4,0
Sverige	3,7	3,9	1,6	1,2
Ukraina	5,8	5,0	1,8	1,9

Anm.: Blandmissbruk definieras som användning av fler än en av följande droger: tobak (mer än fem cigaretter per dag under de senaste 30 dagarna), alkohol (konsumtion vid minst tio tillfällen under de senaste 30 dagarna), cannabis (all användning någon gång under de senaste 30 dagarna), annan narkotika (amfetamin, kokain, crack, heroin och ecstasy samt LSD eller andra hallucinogener) (användning någon gång i livet) och receptbelagda lugnande medel utan läkarordination (användning någon gång i livet).

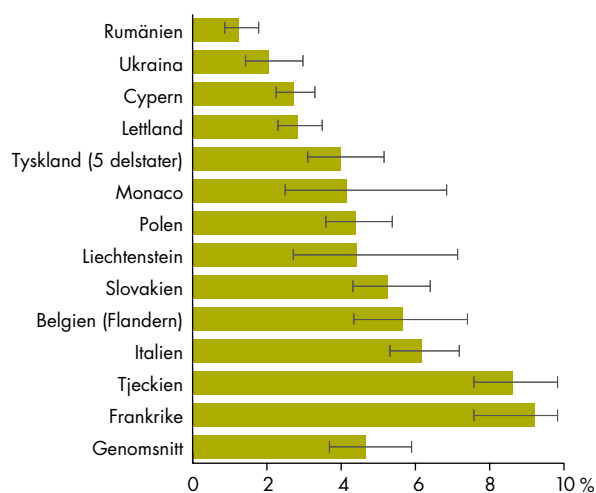
Figur 8

Andelen högrisk användare bland dem som har använt cannabis under de senaste 12 månaderna.

Figur 9

Andelen högrisk användare bland samtliga elever i ett visst land.

Anm.: CAST-skalan (Cannabis Abuse Screening Test) användes för att beräkna risken för cannabis-relaterade problem i 13 (av totalt 36) ESPAD-länder. CAST-testets poängskala sträcker sig från 0 till 6, där 2 eller mer anger högrisk användning av cannabis.

Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk

Sammanfattning — ESPAD-rapporten 2011

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå

2012 — 22 s. — 21x29.7 cm

ISBN 978-92-9168-528-8

Om ECNN och ESPAD

Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (ECNN) är ett av Europeiska unionens decentraliserade organ. Det inrättades 1993 och har sitt säte i Lissabon. ECNN är den centrala källan till heltäckande information om narkotika och narkotikamissbruk i Europa.

ECNN samlar in, analyserar och sprider faktabaserad, objektiv, pålitlig och jämförbar information om narkotika och narkotikamissbruk. Genom att göra detta ger ECNN sin publik en faktabaserad bild av narkotikasituationen på europeisk nivå.

European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD) är ett samarbete mellan oberoende forskningsteam i över 40 europeiska länder, vilket gör det till världens största nationsövergripande forskningsprojekt om ungdomars droganvändning.

ESPAD startade 1993 på initiativ av Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) och med stöd av Pompidougruppen vid Europarådet. Den första datainsamlingen genomfördes i 26 länder 1995. I ESPAD-rapporten 2011 presenteras resultaten från den femte undersökningen, som genomfördes i 36 länder under 2011.

Denna flerspråkiga sammanfattning är ett resultat av det samarbete som finns mellan ECNN och ESPAD. Vår gemensamma målsättning är att bredda tillgången till den information och de expertkunskaper om skolungdomars användning av alkohol och andra droger som samlats in genom ESPAD-projektet samt förbättra skolundersökningars tillgänglighet, kvalitet och jämförbarhet.

